

තණ්හා සාක්‍රීපයෙන් ප්‍රකට කරන අනිප්‍රේරණ උක්ෂණ

වෛත්‍ය සාක්‍රීපයෙන් මිනින්ද සංස්කෘති නැංවී

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ග්‍රේෂ්‍ය සොයාගැනීම වතුරරය සත්‍ය වගයෙන් අපි හඳුන්වමු. එනම් දුක්ඛ, සමූද්‍ය, නිරෝධ, මග්‍ර යන කරුණුයි. දුක්ඛ සත්‍යයෙන් පෙන්වා දෙන්නේ ලොව යථා තත්ත්වයයි. සමූද්‍ය නම් එම දුක්ඛයි හේතුවයි. නිරෝධ නම් එහි පැවැත්ම වැළැකීමයි. මග්‍ර නම් ඒ වැළැකීම නැවැත්ම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු මගයි. මෙය ම තවත් ආකාරයකින් පරිවිච සමූහ්‍යාද නාමයෙන් උග්‍රන්වනු ලැබේ. පරිවිච යන්නෙන් හේතුවත් සමූහ්‍යාද යන්නෙන් එයත් හඳුන්වා ඇති බව සරල ව දුක්ඛය හැකිය. පරිවිච සමූහ්‍යාදයේ අනිගමනීයාව හේතු කොට ගත් විට ස්කන්ධ ලෝකයේ පැවැත්ම නැවැත්ම යන දෙකරුණ මේ ධර්මයෙන් ඉගැන්වේ. ලොව දුක්ඛ සහගතව තේරුම් ගැනීමත් එය නැවැත්වීමේ මගක් ඇති බවත් එයින් බෙඳුදායා තේරුම් ගනී. බුදු දහම නිවත්ති මගයි කියනුයේ එනිසයි. එය තව දුරටත් තේරුම් ගැනීමේ දී පවත්නා දුක්ඛ තේතුවක් ඇති බවත් ඒ හේතුව සිදු දුම්ම ම තිවත බවත් එය සඳහා අනුගමනය කළ යුතු මග ආරය අෂ්ට්‍යාගික මාර්ගය බවත් තණ්හාව විශේෂයෙන් දැනීම පිණිස, පිරිසිදු දැනීම පිණිස, ගෙවීම පිණිස, පැවීම පිණිස, ආරය අෂ්ට්‍යාගික මාර්ගය අනුගමනය කළ යුතු යයි බුදු දහමෙන් පැහැදිලි කොට ඇතු. එය දුක්ඛ උපද්‍රවන හේතුව තණ්හාව ම බව පෙන්වා දී තිබේ.

උත්පත්ති, ජරා, මරණයි වගයෙන් විද්‍යාමාන දුක් සියල්ල ඇති වන්නේ තණ්හා හෙවත් විෂය රසයෙහි දුක්වන ඇශ්‍රීම, බැඳීම, ගිප්‍රකම වගයෙන් හැඳින්විය යුතුය. සත්ත්වයා සතු පාවස්කන්ධය මේ තෘප්ත්ව මූල්‍යාකාට ගෙන පවතී.² එම තණ්හාව කාම තණ්හා, හවා තණ්හා, විහව තණ්හා වගයෙන් ධර්මයෙහි වර්ශීකරණය කොට ඇත. තණ්හා තණ්හා යැයි කියති. තණ්හා කුමක් ද? එය තුනකි. කාම, හව හා විහව තෘප්ත්වයි.³ එහිලා කාම වගයෙන් හඳුන්වා ඇත්තේ ඉන්දියයන් පිනවීමට අප තුළ ඇති වන ආගාවයි. සත්ත්වයා උපතේ සිට මිය යන තුරු ම අපේක්ෂා කරන්නේ ඉන්දියයන් පිනවීමයි. ඇසින් දුක්ක යුතු වූ ප්‍රියමනාප ස්වභාවය ඇති කම් සැප ගෙන දෙන රුපයන් ඇත. ඒ ගැන සතුවුවන සිතන පුද්ගලයාට ආගාව උපදී.⁴ කණ, නාසය, දිව, ගරීරය යන ඉන්දියයන්ට හඳුවන ප්‍රිය ගැන්ද, ගත්ධ, රස, පහස යන සියල්ල ද එස්සය. ඉන්දියයන් පිනවීමට අවශ්‍ය වන අරමුණු පසුපස හඩා යැමු

කාම තණ්හාවෙන් සිදුවන කාර්යයයි. ලෝකයේ ජ්වත් වන මිනිස්සු සතුවක් ලබාගත හැකි දේ සොයා යැමත දුක් යැයි සිලිගන්නා අමිනිරි දෙයින් වෙන් වීමත් විශේෂ උනන්දුවක් දක්වන බව ඉතා පැහැදිලි කරුණුයි. මේ අරමුණු සත්ත්වයන්ගේ ඉන්දිය පිනවීමේ කැමැත්ත මුල් කොට පහළ වන එකකි. ඔහුට වැටහෙන වේදනාවේ ස්වරුපයෙන් පහළ වේ. සත්ත්වයා සැප යයි සලකන්නේ ඔහුට මුහුණ පාන්නට සිදුවන දුක් ආවරණය කිරීමේ ප්‍රතිකරමයයි. ඒ හැර සැප යයි වෙන්කොට දුක්විය හැකි විදීම් විශේෂයක් ලෝකයේ ඇත්තේ නො වේ. වන රෝගයක් ඇති පුද්ගලයා එම වණය කැමීම සිදු කරන්නේ කැමීම නිසා තාවකාලික ව එහි වේදනාව දුරු වන නිසාය.⁵ නින්ද සැපයක් ලෙස සලකන්නේ නිදාගැනීම නිසා ගිරියේ ඇති වන විභාව, මහන්සිය සංසිදෙන බැවිති. කාම තෘප්ත්ව වෙන් වේදනාව ගෙන දෙන්නේ දුවන්නේ සේවනය කරන්නේ ස්වරුප මාත්‍ර ආස්වාදයක් ම එයින් ලබන නිසාය. මේ නයින් සලකන කළ සත්ත්වයා සැප යැයි සලකන සැම ක්‍රියාවක් ම වැසි ඇති ස්වරුපය දුක්ට කරන පිළියමක් බව පැහැදිලිය. ඒ සැපයට ඇති කැමැත්ත නිසා එබදු දේ සොයා යැමත පෙළඹිම ඇති වන්නේ සහ ක්‍රියාත්මක වන්නේ පුද්ගලයාගේ සිනෙහි පවත්නා කැමැත්ත නිසාය.⁶ බුදු දහමෙන් උගැන්වන මෙම කැමැත්ත මානුෂික තත්ත්වය බවත්නේ පැහැදිලික තත්ත්වය බටහිර මතෙන්විදායායින් ද පිළිගන්නා කරුණුයි. මේ තත්ත්වය පැහැදිලි කරන බුදු දහම සැම යන ව්‍යනය වස්තු කාම, ක්ලේං කාම යන දෙයාකාරයෙන් ම විස්තර කොට තිබේ.⁷ එහි වස්තු කාම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ ඇස, කණ, නාසය, දිව, ගරීරය මගින් බහිර ලෝකයේන් හසුවන රුප ගබද ආදිය අශ්‍රුරු කොට ලැබෙන සුවයට දක්වන කැමැත්තයි. ක්ලේං කාම තම් එහි සඳහා පුද්ගලයා පොලඩ්වන යොමු කරවන ආසාවන් පිරි මානුෂික තත්ත්වයයි. එම මානුෂික පොලඩ්වන් නිසා ම පුද්ගලයා ඉදුරුන් පිනවන අරමුණු පසුපස යැමු සිදුවේ. මෙකි පොලඩ්වන් නැත්ත්ම ඉදුරුන් තිබුණ පලියට හේ එවාට ගොඩුවන අරමුණු තිබුණු පලියට වස්තු කාම ක්ලේං කාම ක්‍රියාත්මක නො වේ. මේ ඉදුරුන් අරමුණු ලෙස ඇදීමත් අරමුණු මගින් ඉදුරුන් ඇදැගැනීම් මෙකි මානුෂික පොලඩ්වන් මත සිදුවන අයුරු මතෙන් විද්‍යායායින්ගේ ද පිළිගන්නායි. මෙයින් අනාවරණය වන සත්‍ය නම් තෘප්ත්ව නමැති මානුෂික තත්ත්වය කාමාකාවන් පසුපස දිවීමේ හේතුව බවයි.

හව තණ්හා - හව තණ්හා නම් පැවැත්ම පිළිබඳ ව දුක්වන ආසාවයි. එය නිරන්තරයෙන් ම මමය මාගේය යන සිතිවිලි හා බැඳීප්‍රවත්තා පැවැත්ම පිළිබඳ ආගාවයි. පුහුලුන් සින්වල නිරන්තරයෙන් ම මාගේය, මෙය මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මයයි⁸ යනුවෙන් බැඳී වත්තා සැගවුණු ආත්ම සංක්‍රීපයක් ප්‍රවති. ඒ නිසා තමන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ ඇති කරගන්නා ආගාව හව තණ්හා වගයෙන් බුදු දහමෙන් හඳුන්වා දී තිබේ. මෙය පුහුලුවය ඇති කිරීමට එහි නන්දී

රාගය අනුත් කිරීමට ඒ ඒ තත්ත්වි ඇලුමට හේතුවන මානසික තත්ත්වයකි
ජ්‍යෙෂ්ඨ විමර්ශ කුමති විමත් මරණයට නොකුමති විමත් ඒ එම
අපේක්ෂාවන් මුදුන් පමණුවා ගැනීමට ක්‍රියාත්මක විමත් යන මිනිස්
ක්‍රියාකාරකම පෙළඳවීන්නේ මේ සැශ්‍රවිණු අත්මිය සංකල්පය හා එය
පවත්වා ගැනීමේ¹⁰ ආභාව මතය මුදු සමය අනුව මෙය එක්තර
විදිහකින් හවා රාගයකි. හවා රාගය පවත්නා තාක් කල් ප්‍රවත්තියෙන්
හෙවත් සසර පැවැත්මක් බලාපොරොත්තු විය නොහැක. එමත්තෙක
නොව හවා රාගය සක්කාය දිවියීය නමැති සංකල්පයට මුළුමනින් ම
අනුබල දෙන්නකි. හවා රාගය හා බැඳී පවත්නා ආත්ම දාශ්විය මානය
වැනි මානුෂික තත්ත්වයන් සපුරා ගැනීම සඳහා ක්‍රියා කරයි. එය මතෙන්
විද්‍යායුයින් පෙන්වා දෙන තාසිවැයය හා ගැලපෙන බව පෙන්නේ,¹¹ මෙම
හවා තත්ත්වාව ආසවයක් හැරියට ද සිතෙහි බලපවත්නා තත්ත්වයකි
මෙය ආශ්‍රුවක්ෂය තුවණීන් ඇති කරගන්නා මිලිම දක්වා ම සිතෙහි
බලපවත්නා තත්ත්වයකි. හවාසවය සහමුලින් ම සිදියන්නේ රහන්බව
ලැබීමෙන් පමණකි.¹¹ රහතන් වහන්සේ හැර අත් සියලුන්න්ගේ ම
පැවැත්ම හවයන්ගෙන් ගහනය වෙති. රහතන් වහන්සේගේ ජ්විතයට
මාගේ පැවැත්ම යන හැරීමක් ඇති නො වේ. උන් වහන්සේ මුළුමනින් ම
අස්ථීමානය තසාල හෙයින් කාම හවා, රුප හවා, අරුප හවා වශයෙන්
කුන් අදුරකින් පවත්නා හවය තත්ත්වාවේ ප්‍රතිඵලයකි. හෙවත් මමත්වයෙන්
පැවැත්මකි. මේ පැවැත්ම සුරක්ෂිත කිරීම පිණිස පදනම් වූ සියලු
ක්‍රියාකාරකම තුෂ්ඨාව හා බැඳී පැවතියෙයි. ප්‍රායිගිණේ ආත්ම මානාව
පිළිබඳ අදහස ඔහුගේ හවාසය හා සම්බන්ධ ව පවත්නා බව පෙන්වා දී
ඇතේ. ඒ පිළිබඳ දක්වෙන විස්තර මුදු දහමේ උගෙන්වන මතෙන් සංඛාර
මතෙන් සඡ්‍යුවේතනාභාර යන සංකල්ප හා සම්බන්ධ කිරීමට හැකි බව
සමහරු කිල්පනා කරයි.¹²

පිළිගැනීමයි. සක්කාය දිවිධියට බිජෙන් සක්කාය දිවිධියට පිළිකුලෙන් එහි ම කරකුවේ සිදුවේ. ඒ සඳහා ආසා කරයි. ක්‍රියාත්මක කරයි. හට නිරෝධායට කුමති තො වෙති. ඇතැම් අය අතිඛාවනය කරයි. හටය නිසා ලැංක්වට ප්‍රමුණ උච්චෙශ්‍යයට කුමති වෙති. එය නිවන් මගෙහි සිත ඉක්මවා යැමයි.¹⁵ පොයිඩ්ගේ අදහස අනුව විභ්වාසය මූලික වශයෙන් බාහිර ලෝකයට විරැදුෂ්‍ය ව ද එල්ලවන්නකි.¹⁶ මේ විශ්වයන් සයදා බැලීමේ දී විභ්වාසය තමන්ගේ විනාශය කෙරෙහි යොමුවන අතර බුද්ධසමය වහව තන්හාව ම හිසකත්වය පදනම් කරගතක් බව පෙන්වා දී ඇත. මේ අනුව සමහර විට විභ්ව තන්හා පාදක වීමෙන් සිය දිවිභාජිකර ගැනීමට පත්ව මිනිසුන් පෙළඳී යනු ඇති. කෙසේ වෙත් කාම, හට, විභ්ව යන ක්‍රිවිධ තන්හාව ආධාරාත්මික බාහිර වශයෙන් හිසාවට හා හට බන්ධනයට තුළු දෙන්නක් මිස කිසිසේත් සංසාර බන්ධනය සිදු දුම්මට හේතු වන්නක් තො වේ. එය බුදුරජාණන් වහන්සේ අවධාරණය කොට ඇත්තේ හට බන්ධනය තැසීම නම් එම තන්හාවගේ තීරචෙෂ්ඨ නිරෝධාය නිරෝධාය බාගේ පටිනිස්සාගේ මුත්ති අනාලයෝ¹⁷

පාදක සටහන්

1. තත්ත්වය, සංයුත්ත නිකාය, 51-130 පිටු.
2. මො පුණේම සූත්‍රය, මේස්මිම නිකාය, 3-116 පිටු.
3. තත්ත්වය, සංයුත්ත නිකාය, 4-482 පිටු.
4. පුණේමෝත්ත සූත්‍රය, මේස්මිම නිකාය, 3-546 පිටු.
5. මාගනදීය සූත්‍රය, මේස්මිම නිකාය, 2-296 පිටු.
6. මනස පිළිබඳ බොද්ධ විග්‍රහය, මෙම්ත් මුර්ති කේ. හිමි, 202 පිටු.
7. මො නිද්දේස පාලය, 1 පිටු.
8. අලයුදුපම සූත්‍රය, මේස්මිම නිකාය, 1-338 පිටු.
9. සවිච විහාර සූත්‍රය, මේස්මිම නිකාය, 3-51 පිටු.
10. මනස පිළිබඳ බොද්ධ විග්‍රහය, 206 පිටු.
11. ප්‍රිල සවිචක සූත්‍රය, මේස්මිම නිකාය, 1-556 පිටු.
12. මනස පිළිබඳ බොද්ධ විග්‍රහය, 207 පිටු.
13. ධම්ම වක්ක සූත්‍රය, සංයුත්ත නිකාය, 5, 2-270 පිටු.
14. මුළුමරාල සූත්‍රය දිස නිකාය, 1-60 පිටු.
15. පරිස මිනිද මගි, 463 පිටු.
16. මනස පිළිබඳ බොද්ධ විග්‍රහය, 210 පිටු.
17. ධම්ම වක්ක සූත්‍රය, සංයුත්ත නිකාය, 52-270 පිටු.
18. මො නිධාන සූත්‍රය, දිස නිකාය, 2 - 86 පිටු.
19. ඇද් බොද්ධ දරුණය, 64 පිටු.
20. කාම සූත්‍රය, සුත්ත නිපාකය, 242 පිටු.

60

සිංහල සාහිත්‍ය විවාර ඉතිහාසය

විද්‍යාත්‍ය රේඛක මහාචාර්ය ස්. ඩී. ජයරත්න

සාහිත්‍ය කානියක් විවාරය කිරීම ක්‍රම මිමිමකට අනුව කළ යුතු ද යනු තව ම තීරණය වී නැති පැනයකි. මෙය ස්ථිර වශයෙන් තීරණය තොකළ හැක්කක් ද වනුයේ රුවීකන්වය කළින් කළ වෙනස් වන හෙයිනි. ශේෂ්‍ය සාහිත්‍ය කානියක් කාලයකට - දේශයකට හේ හාජාවකට සීමා විය යුතු නො වේ. එහෙත් ඒ ඒ යුතුවල, රටවල සාහිත්‍යය පිළිබඳ විවිධ මත පහළ වී පැතිරි පැවති බව සැබැවුත්. සාහිත්‍යයේ පරමාර්ථය රස නිෂ්පත්තියය - භැගීම් දැනැවීමය. - මෙම කාර්යය හොඳින් ඉටු වූ තරමට කානියක උසස් බව කියැවේ" යනු සාහිත්‍යය පිළිබඳව වැඩි දෙනා විසින් අද පිළිගනු ලබන මතය සේ පෙනෙන්. එමෙන් ම කවද්‍ය සාහිත්‍යාදී කළාවන් ගැන මහත් උනන්දුවක් ඇති වූ මෙරට සාහිත්‍යය පිළිබඳ ව කළින් කළ තොයෙක් මත පහළ වන්නට ඇත. ක්‍රිස් ද කවට කිවී සිංහලින් නම පට බැඳුණේ එද පැවැති විවාර ක්‍රමය අනුව විය යුතුය. තුනත විවාරකයේ එහිදු දෙස් තැන් දකිනි. මේ සාහිත්‍ය විවාර මත කළින් කළ වෙනස් වන අයුරුයි.

සාහිත්‍ය කානියක් විභාග කළ යුත්තේ - එහි රස විදිය යුත්තේ - එය ලියුවුණ අවධියේ බලපැවැත්තු විවාර ක්‍රම උඩ පිහිටා යයි කීම සත්‍යයක් තො වේ. එහෙත් වර්තමාන රසිකයා විසින් ඒ කරුණු දැනගනු ලැබීම එම කානිය වඩා හොඳින් අවශ්‍ය කරුණීමට එහි රස විදීමට ඉවහල් වේ. සාහිත්‍ය විවාර ඉතිහාසය ගැන වර්තමාන විවාරකයන්ගේ සිත් යොමුවිය යුත්තේ එහෙයිනි.

පැරණි අවධිවල මෙරට සාහිත්‍ය විවාරය අතින් උගැන්ගේ සිත් යොමු වූයේ ගද්‍ය කානිවලට වඩා පදා සාහිත්‍යය කෙරෙහි බව පෙනෙන්. පදාකරණය හා ඒ කානි විභාග කිරීම පිළිබඳ පෙන් කිහිපයක් කළින් කළ සිංහලෙන් ලියැවේ ඇති නමුත් ගදායට සීමාවූ එවැනි කානියක් ලියුවුණු බවක් අපට තො පෙනෙන්. මෙම විෂය පිළිබඳ ව අද විදාමාන වන පැරණි ම කානිය වූ කළී සියල්ස්ලකරයි. සියල්ස්ලකර දසවැනි ක්‍රිස්තු ගතකයට හේ තදසන්න යුගයට අයත් වුවත් සිංහල සාහිත්‍යය විවාරයේ ආරම්භයට වඩා බොහෝ පැරණිය.

..... පෙර ගත් සකෙකිනිදු වූ (3)
..... පෙර ඇදුමෝ ද තොකියන් (14)

කළ ගුරු සුළු පා - වැසි වූ කුඩා තුවන යුත්
කලණ මිතෙ වියතුන් - ගත්ති පියුම් ලකුණු ඇ (15)